

Broj: Ž-SA-02-830/21

Datum: 30.08.2021. godine

Parlament Federacije Bosne i Hercegovine

ul. Hamdije Kreševljakovića 3

71 000 Sarajevo

n/r predsjedavajućeg Predstavničkog doma

n/r predsjedavajućeg Doma naroda

na znanje:

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine

ul. Hamdije Čemerlića 2

71 000 Sarajevo

n/r premijera

Predmet: Mišljenje Ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine u vezi sa Prijedlogom Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine, dostavlja se-

Poštovani,

Institucija Ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ombudsmeni) zaprimila je upit Udruženja „Život sa Down sindromom Federacije Bosne i Hercegovine“ (u daljem tekstu: Udruženje), kojim je traženo mišljenje na Prijedlog Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine. Podnesak Udrženja je registrovan pod brojem Ž-SA-02-830/21.

U aktu Udruženja se navodi da je Prijedlog Zakona usvojen na sjednici Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, održanoj dana 27.07.2021. godine. Iz dostavljenog dopisa vidljivo je da su tri koalicije udruženja osoba sa invaliditetom i to: Koordinacioni odbor udruženja osoba sa invaliditetom Kantona Sarajevo, Koalicija organizacija osoba sa invaliditetom Tuzlanskog kantona i Koalicija organizacija Hercegovačko-neretvanskog kantona „Zajedno smo jači“, uputile Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine, Vladi Federacije Bosne i Hercegovine i Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, zahtjev za povlačenje iz procedure Prijedlog navedenog Zakona.

Također, iz dostavljene dokumentacije vidljivo je da je niz udruženja osoba sa invaliditetom sa područja Federacije Bosne i Hercegovine dana 19.07.2021. godine, uputilo Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine i Vladi Federacije Bosne i Hercegovine otvoreno pismo.

Bosna i hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primijeno: 01-09-2021

Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
01,02	-02-	1512	/21

Udruženja osoba sa invaliditetom su izrazila stav da Prijedlog Zakona nije u skladu s odredbama UN Konvencije o pravima osoba sa invaliditetom, kao i da skraćeni postupak za usvajanje predmetnom propisa nije prihvatljiv iz razloga što se radi o Zakonu koji „presudno utiče na status i položaj osoba sa invaliditetom i njihovih porodica“.

Nadalje, u dopisu udruženja osoba sa invaliditetom, a u vezi teksta samog Prijedloga Zakona navodi se sljedeće:

“...-da se Prijedlogom Zakona uskraćuju različiti drugi vidovi podrške potrebni za nesmetano funkcionisanje, razvoj ili prevenciju invaliditeta;

-da se dodjelom statusa roditelja njegovatelja, predložen ovim Zakonom, onemogućava ispunjavanje drugih uloga porodice;

-da se Prijedlogom Zakona ograničava pravo na obrazovanje osoba s invaliditetom, čime se krši član 24. Konvencije;

-da se osobama sa invaliditetom onemogućava kontrola i donošenje odluka vezanih za zadovoljavanje njihovih različitih potreba, član 19 Konvencije;

-da su odredbe Prijedloga Zakona u suprotnosti sa odredbama drugih zakona u BiH, a posebno sa Zakonom o zabrani diskriminacije;

-da zbog značaja pitanja koja se Zakonom regulišu treba osigurati široku javnu raspravu, a da ista nije omogućena organizacijama osoba sa invaliditetom i drugim zainteresovanim stranama, čime se krše odredbe UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom, a naročito član 4 Konvencije;

-da se amandmanima koje je utvrdila Vlada Federacije BiH, što podrazumijeva oduzimanje poslovne sposobnosti s ciljem imenovanja staratelja, produbljuje diskriminacija i direktno se krši član 12. Konvencije...”

U otvorenom pismu udruženja osoba sa invaliditetom upućenog Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine dana 19.07.2021. godine, ukazuje se da javna rasprava nije provedena, niti su udruženja osoba sa invaliditetom ikada pozvana na javnu raspravu ili pozvana da dostave mišljenje ili na drugi način uključena u sam proces izrade predmetnog propisa. Isto otvoreno pismo sadrži pregled odredbi Prijedloga Zakona koje, prema mišljenju Udruženja, nisu usaglašene sa međunarodnim dokumentima, Ustavom Bosne i Hercegovine i Zakonom o zabrani diskriminacije u Bosni i Hercegovini, sa jasnim obrazloženjem.

Najprije, Ombudsmeni smatraju pozitivnom namjeru nadležnih organa vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine za usvajanjem predmetnog propisa, koji za cilj ima poboljšanje položaja osoba sa invaliditetom u Federaciji Bosne i Hercegovine. S druge strane, poduzimanje ovakvih i sličnih mjera predstavlja i primjer afirmativne akcije, koje su nadležne vlasti dužne provoditi u smislu Zakona o zabrani diskriminacije u Bosni i Hercegovini¹, a sve u cilju izjednačavanja položaja osoba sa invaliditetom kao ranjive kategorije sa ostalim kategorijama građana.

Međutim, Ombudsmene zabrinjavaju navodi da udruženja osoba sa invaliditetom nisu uključena u proces izrade predmetnog propisa, te s tim u vezi podsjećamo da UN Konvencija o pravima osoba

¹ „Službeni glasnik BiH“ br. 59/09 i 66/16

sa invaliditetom² u članu 4. stav 3. propisuje da, prilikom razvoja i sprovođenja politike i zakonodavstva usmjerenih na primjenu ove Konvencije, kao i drugim procesima donošenja odluka o pitanjima koja se neposredno tiču osoba sa invaliditetom, države potpisnice će to činiti uz bliske konsultacije i aktivno učešće osoba sa invaliditetom, uključujući djecu sa invaliditetom, kroz organizacije koje ih predstavljaju i zastupaju.

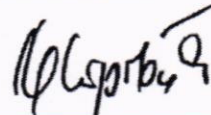
Istovremeno, ukazujemo da je UN Komitet za prava osoba sa invaliditetom u Zaključnim razmatranjima o inicijalnom izvještaju Bosne i Hercegovine o primjeni UN Konvencije o pravima osoba sa invaliditetom od 12. aprila 2017. godine, izrazio zabrinutost zbog nedostatka transparentnih procedura i zakona u vezi sa konsultacijama sa organizacijama osoba sa invaliditetom, te preporučio Bosni i Hercegovini da usvoji formalne i transparentne mehanizame za redovne konsultacije sa organizacijama osoba sa invaliditetom.³

Ombudsmeni u cjelosti podržavaju sadržaj primjedbi i komentara koje su udruženja osoba sa invaliditetom dostavila Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine i ovim putem pozivaju Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine da još jednom iste razmotri, te da u proces usvajanja predmetnog propisa uključi udruženja osoba sa invaliditetom, koji su izrazili spremnost da daju svoj doprinos u cilju iznalaženja rješenja u najboljem interesu osoba sa invaliditetom.

Ombudsmeni podržavaju napore nadležnih organa da na sistemski način uredi sporno pitanje, te ističemo da Ombudsmeni u svakom trenutku stoje na raspolaganju za dodatna mišljenja u samom procesu usvajanja Zakona o roditeljima njegovateljima u Federaciji Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

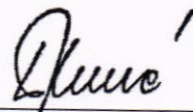
Ombudsmeni Bosne i Hercegovine:

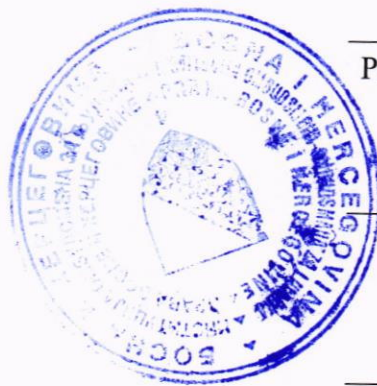
Prof. dr Ljubinko Mitrović

Dr. Jasminka Džumhur

Nives Jukić

² Ratifikovana u Bosni i Hercegovini 2010. godine, dostupna na:

<http://www.mhrr.gov.ba/PDF/LjudskaPrava/Medjunarodna%20konvencija%20o%20pravima%20osoba%20sa%20invaliditetom.pdf>

³ UN Komitet za prava osoba sa invaliditetom, Zaključna razmatranja o inicijalnom izvještaju Bosne i Hercegovine od 12.04.2017. godine, Poglavlje III, tačka A, dostupno na:

http://www.mhrr.gov.ba/ljudska_prava/Prava_osoba_sa_invaliditetom/Zakljucna%20razmatranja%20i%20preporuke%20Komiteta%20za%20prava%20osoba%20sa%20invaliditetom%20za%20BiH.pdf